

ЗА МАЙБУТНЄ

UKRAINIAN WEEKLY "FOR THE FUTURITY"

Та прийде час - і ти огнистим щодом
Засяєш у народів дольних колі,
Труснеш Кавказ, вперешся Бескидом
Покотил Черним морем голин полі
І глянеш, як хазяїн домашній
По своїй хаті і по своїм колі.

Іван Франко

Р і к II

Ч и с л о 14.

Юссон, 2. червня 1946

УКРАЇНСЬКИЙ
Б. 370
МУЗЕЙ-АРХІВ

21. травня 1946.

День 21. травня сколихнув нормальним життям нашого табору. Правду кажучи, вже тиждень перед тим нормальне життя в таборі завмерло. Різні люди розпускали різні неперевірені чутки. Джерел тих вісток не можна було устїїнити. А вістки були татарські, по вже приїхали большевицькі комісарі, по мають насильно вивозити людей на "родіну", по табор мають откружити військом і такими і по ніхто не буде міг спастися від цього вивозу, по є уетїїнені різні листи і т.д. і т.д.

Почалася панічна втеча з табору. Утікали, хто куди міг. А як не мали куди втікати, то втікали в дооколичні ліси і там днювали та ночували. Не тільки так робили мушени, але і жінки з малими дітьми. Такий стан тривав декілька днів, аж врешті повернувся з відпустки старшина УНРРА м-р Добродзек та за згодою дир. УНРРА скликав зібрання жителів табору.

М-р Добродзек взивав жителів табору заспокоїтися та вертатися до нормальної праці. Запорукою таборовиків повинно бути це, по всі члени УНРРА - тім і працюють серед нас і для нас. Далі представник УНРРА заявив, по паніка витворилася завдяки істерії багатьох людей, і, якщо навіть серед нас є люди, по мають за собою які преступства, по не є для УНРРА відомо, але може бути відомо військовим властям, то безперечно, такі люди вже в таборі не осталися.

Крім цього зібрання окремі члени УНРРА ходили по

бльоках та кімнатах та заспокоювали жителів табору.

Частина жителів видимо заспокоїлася, але багато було, по є такі жило далі в страху.

Причини на це були різні. Деякі наведемо:

1/Частина жителів теперішнього табору в Фюссені прибула з табору в Кемптені. Там була переведена насильно репатріяція 12.8.1945, при чому нарушено церкву, а теж не обійшлося без жертв в людях. Декілька днів перед цією акцією в Кемптені проходив там американсько-советська комісія і більшість жителів цього табору було визнано ДП, яких не обов'язує репатріяція. Про цю подію в Кемптені писала швайцарська газета "Базлер Нахріхтен" ч. 416 з 20.10.1945. Не диво отже, по події в Кемптені жителі певне п'ятно на психіку частини жителів нашого табору.

2/Саме цього місяця стало відомі жителям нашого табору події, по мали місце в українському таборі в Гершфельді. Там свого часу советські старшини шукали воєнних злочинців, а потім, як це стало відоме в нашому таборі, коли американська військова частина приїхала за людьми, виказаними советами та, не найшовши їх в таборі, забрала на їхнє місце інших людей. Правда, всі ці люди опісля вернулися на своє місце.

3/В половині березня приїхали до нашого табору советські офіцери, по переглядали картотеки жителів нашого табору. Деяких викликали на "гутірку" і з цієї розмови не можна було зорієнтуватися, чого властиво панове советські офіцери хотіли. Коли одна викликана особа не явилася на візвання советського офіцера, то він погроку-

вав голові напого табору неприємностями.

4/Дня 9 травня ц.р. знову приїжджали советські офіцери до табору, але не заставши директора УНРРА, з нічим відійшли.

Під кінець треба згадати що в побилжі напого табору розтапувався відділ польського війська, по мав би, по неспіренім джерелам, займатися ропатріацією.

Безперечно, що все причинилося, по правду кажучи, вис від суботи 11.5.ц.р. табор став у паніці та нормальна праця устала.

Дня 21.ц.м. коло год. 7, 30 ранку жителі табору побачили, що табор оточений американськими войками, а спікер визивав гучномовцем призваца та ймена осіб, по з документами мали явитися в залі таборового театру.

Гучномовцем виявлено, по поруч спікера стоїть американський полковник, по каже повідомити, по табор переходить на повний час в розпорядження воєнного командування. Далі він заявив, по буде пороводона перевірка документів докого з жителів табору.

Але боручи вижче заподати причини, табор не заспокоївався, а чим думче хвилювався. В рух пішли знову різні татарські вісті. Людські нерви тих гнаних ДП, яких правно становице до тепор по не з'ясововано, по видержали. Багато викликаних гучномовцем до перевірки, почало ховатися. По таборі знову з неспіреного джерела пронеслася вістка, по німці, по працюють в таборі, напустили в канали води та пари і там затопилося багато людей. Ця вістка, як і багато інших, показалася неправдивою, а навіть провокативною.

Частина викликаних осіб почала з документами з'являтися в залі театру. Ож-ильова-

на товня жителів почала том збиратися коло театру. Коло год. 10. ранку заїхало під театр вантажне американське авто, на яке посаджено 24 в викликаних осіб. Авто відїхало, а після нього приїхало друго. Товня почала кричати, доси по забирати людей з табору. Невідомі справники камінням вибили шиб в театрі, звідки почали одинцом утікати викликані особи, жінки та діти заголосили, коло театру очинився гамір, плач, крик. Пронеслися овисти. Товня по давала всаджати людей на друго авто.

На це надїхав автом американський полковник в товаристві директора УНРРА та, запізнавшись з причиною цього ляменту та галасу та шолухавши прохань жителів табору, завернув друго авто, наказав американським войкам звільнити табор та заявив, по шивозоні першим автом особи по провірці будуть повернені в табор. Одночасно заявив, по порериває акцію.

Коли жителі табору створили, по фактично акцію порервано та по табор не е більшо замкнений американськими войками, спонтанно, враз зі священиками та процесією удалися на таборовий майдан, до почато прагати молобон під Володимировим хрестом. Тут разом об'єднались православні й грекокатолики.

Одночасно російський табор том шийшов в процесію та на майдані коло своїх блоків шидправляв молобонь.

На блоках з'явилися чорні хоругви, а по стінах зазелонили афіші з різними написями: В едності сила — Ми не воєнні злочинці, ми жертви війни, голодівка — ам вернутесь наші брати — Ми хочемо Бога і т.д. Стихійно проклямовано голодівку до того часу, доки не вернутесь всі шивозоні.

Як раз кінчався молобонь, коли перша частина шивозоних осіб вернулася з поворотом у табор. Директор УНРРА, майор Гарт, авертався декілька разів чороз

гучномовець до мешканців табору зі словами заспокоєння та обіцянкою, по респта вивезених по провірці теж повернуться у табор.

Дня 22. ч. м. Директор УНРРА, майор Гарт знову був змушений звернутися через гучномовець з пересторогою, щоб не робити ніяких демонстрацій, бо це може мати дуже п. органи наслідки для цілого табору. Військо одержало наказ на випадок демонстрацій взяти як найстрогіші засоби. Під вочір усі інді вивезені попереднього дня повернулися пасливо до табору.

Один із повернувпихся із провірки подякував шпро через гучномовець дир. УНРРА, майорові Гартові та всім урядникам УНРРА за поміч, опіку та слова заспокоєння в часі такої нервової гарячки. Так само він подякував полковникові американської армії і самій американській армії за повне зрозуміння нашого положення та опіку.

На цьому місці треба підкреслити три речі:

I/Надзвичайну тактовну, джентельменську й вирозумілу постану представників американської армії.

II/У час тривоги, у важкий час для жителів табору, представники нашого УНРРА—Тім І, никазалися правдивими нашими приятелями і друзями, за що жителі нашого табору повинні нададі своєю дисциплінованістю та працею улогшити представникам УНРРА спокійно, без зайвих турбот їхні важкі завдання для загоєння ран людей, по найбільше потерпіли в цій війні, сповняти.

III/У час, коли як найбільше треба задержати зимну кров та спокій та не руководитися непровіреними сплетнями, в людці, по пускаючи ці сплетні, свідомо чи несвідомо, наражують загал на прикрі наслідки. Не можна теж забувати, по в такий саме

час має поло до пошису всякого роду провокація.

Сьогоднішній кордон між Польщою
--- і СССР ---

Про кордон між Польщою і СССР загально повідомляли ми в своїй час. На цьому місці подаємо точні пі відомості про цей кордон у Галичині.

Новий кордон залишає майже цілий повіт Турка по боці СССР. До Польщі перейшов неволикий гірський кут на захід від р. Сяну. Зокрома на українському боці залишилися такі місцевості, як Сянки, Уток, Бориня, Турка, Дидьова.

Повіт Ліско поділений рікою Сян на дві частини. До СССР відійшли між іншим Смільник, Журавин, Дністрик, Дубовий, Боборка, Лютовиська, Михновець, Хапів, Терешниця, Ошварова, Дашівка, Чорна, Поляна, Росохато, Устрики Долішні.

По польському боці є Воля Липова, Тісна Ветлинська, Сморок, Городек, Балигород, Ліско.

Повіти Сянік, Коросно, Горлиці, Грибів, Новий Санч, Ясло цілком ото відійшли до Польщі.

Повіт Добромиль поділений між СССР і Польщою лінією, по йде від Сяну, коло села Солина, Ліського повіту, попри Поремисль до Рави Руської.

У поремиському повіті кордони залишають при Польщі саме місто Поремисль і всю частину повіту, по є на захід і південь від Поремисля.

До Польщі наложать Бірча, Дубецько, Порохник, Радимно. При СССР залишилася Модика, Ниманковичі, Риботичі.

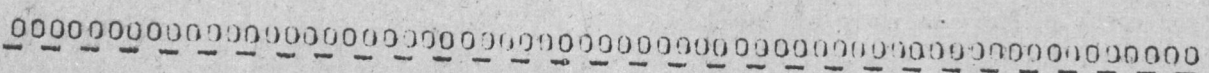
Вичхо Поремисля в ось ярославський повіт лишається при Польщі.

Повіти Любачів і Чосанів наложать до Польщі.

Цілий повіт яворівський зі самим містом Яворовом, далі Крехівцем і Номировом наложать до

СССР.
Цілий повіт Рава Руська, за винятком невеликого району на північ від р. Солокиї, належить до ССР. По українському боці залишилися Мости Волицькі, Угнів, Хлівчани. Ві Сокальського повіту

кут між Солокиєю і Бугом відійшов до Польщі. Полякам припало також містечко Болз, до ССР належить Сокаль, Тартаків, Кристинів і вся рота повіту на схід від Бугу. А далі йде лінією ріки Буг. -

А Т О М О В А   С Т Р А Т Е Г І Я

/продовження/

Чи вранті атомові бомба буде мати вплив на само повітроплавство? Повстає питання, чи 1 000- або 10 000-кратне скріплення не принесе чимось змоншення стану повітряних збройних сил. Американська преса твердить, що 125 бомбардувальників, кожний з них з однією шюгон-бомбою буде мати таку саму нищівну силу, що 2 700 000 тон звичайного вибухового матеріалу, що впродовж п'яти років скинули аліантські бомбардувальники на Німеччину. Чи в цього треба заключати, що бомбардування зімкнених ескадр бомбардувальників, чотиромоторних, важких машин з великою транспортною можливістю атомові бомба робить злишнім? Одно є певне: через змоншення навантаження важкий бомбардувальник зможе поправити довжину пляху своїх дій та свою скорість, а через те повертається до стратегії.

Отже атомові бомба, по причині своєї нищівної сили, через це відпадає, як фронтівна зброя, та по причині змоншення обвантаження важких бомбардувальників у своїй сумі є не тактичною, а тільки стратегічною зброєю.

Як треба собі цю атомову стратегію уявляти.

Поява атомної бомби, як вибухового матеріалу, припадає саме на час розвитку супер-творювних В 29, п'ятикратних, чотиромоторних літаків /10 000

км. повітряного пляху/ по стилі, що одна чверть проміру землі.

У своїй звісній пресовій конференції 17. серпня 1945 р. заявив ген. Арнольд, що повітряних збройних сил США, що тих 10 000 км В 29 саме виконано і по це досягнення порогнав новий супер-бомбардувальник, якого промінь дії є 2 до 3-кратно більший, як промінь дії В 29, отже 25 000 км. Тим самим більше, як половина довжини рівника. Отже дорога туди й назад до цілі, віддаленої на 10 000 км. була б цим уможливлена. Через цей розвиток супер-бомбардувальника одна чверть зомного рівника стала б мірилом для проміня дії майбутніх повітряних операцій. В наслідок цього ніхто не міг би забезпечитися порад американськими бомбардувальниками та їх атомовими бомбами.

У цій самій промові сказав ген. Арнольд, що пороводяться спроби, при яких кожною бомбою керує летун при помочі далековидних інструментів. Летун летить за нею в віддалі 25 км., чим знову була б розв'язана проблема безпеки цього, що скидає бомбу, - вранті, по є нові бомби, з керуючими устроями, чутливими на світло і тепло так, що цілі /міста, копальні, фабричні комини/ будуть самі притягати нищівну зброю. Поширення діяння бомби атомової, як стратегічної зброї, складається в наслідок цього з трьох нових технічних досягнень: більшої досягаль-

ної довжини бомбардувальників, автоматичного скидання на віддалі та притосування керуючих літаків.

В одній статті, що появилася 8.12.1945 р. в "Коліорс", вказує нам наслідник ген. Арнольда, ген. Шпац, на карту північної півкулі. Виотарчує саме тих 10 000 км в 29, поб літак, го вилетів з опірнього місця на 45 ступоні північної ширини, перолетів бігун в полудновім напрямі і доби міг осягнути ціль, положону в протилежній гемісфері на 45 ступоні північної ширини.

А майже всі промислові скарби світа /залізо, вуголь, нафта, промислові споруди/ концентруються в околиці 45 ступоня північної ширини. 50-ий ступінь ширини переходить досить докладно через канал, Бельгію, Руршину, Шлеск, Доноцький басейн, Магнітогорськ, Ванкувер та Вінніпег. На 40-ім ступоні північної ширини лежать Чикаго, Піттсбург, Філадельфія, Мадрид, Баку, Туркестан, Пекінг та ним є переклощенона Японія. Придивімся земній кулі в гори: 40-ий градус північної ширини є віддалений на 5 500 км від бігуна, 50-ий на 4 500 км. Так отже провадить дорога через арктику, багатства світа, а можуть вони також ломати в противоложній гемісфері, в 10 000 км. віддалення від себе повітряною лінією, це значить, в досягальній атомовою бомбою віддалі.

Лет через арктику заторкує бігунові області. Вільна частина цих околиць є обнята несплавним, ледоватим мором. Отже на цій підставі є зовсім непрацездатним, поб можна було там спорядити сітку радарових детекторів, протилетунської зброї або баз для ловецьких літаків. Отже дві тротини дороги можна відбутти без ворожего протидіяння. Лет через арктику уможливиле заскочуюче діяння.

Арктичні натомість країни прямо просяться, поб там спорядити висоуноні опрні пункти. Со-

ред них півостров Таймір в Сибірі є тільки 2 400 км, віддалений від країни Вікторії на півночі від Канади. Якщо ми пероводимо воликий круг доокруги бігуна, то промислові центра Портланд і Сітлі лежать тільки 5 000 км від півострова Таймір, з другої сторони Магнітогорськ, головний осередок продукції сталі на Уралі є віддалений від країни Вікторії тільки 6 тис. км.

Країна Вікторія і сусідна з нею країна Принц Альберт простягається аж до 70 ступоня північної ширини, це значить аж до віддалі 2 200 км. від бігуна, а півостров Таймір досягає 75-ий ступінь північної ширини, то є і 650 км. від бігуна. Можна зрозуміти, яке прир'язують значення американці і росіяни полярній області з огляду на забезпеченні заходи в повоеннім часі.

Якщо це докамо, го Канада є головним продуцентом уранію, то образ буде не повнілий.

/далі буде/

oo

НАСЛІДКИ

неорганізованої еміграції

Наслідки неправильно або й зовсім не підготованої і неорганізованої еміграції, новідповідний, несвідомий підхід до цієї так пернорядної і у найважливішій мірі відповідальної справи виявляє нам цілий ряд інструктивних публікацій особливо двох німецьких організаційно-еміграційних установа, а саме:

- 1/ "Центральавокунфстелле фюр "Вовандерер" - Берлін В 9, ам Карльсбад 10, 1
- 2/ Авеланд-Інститут, Штутгарт, Книгштр. 15.

Не в меншій мірі також "Дор Авовандерер Авекунфтай унд Нах-

шлягверке Фір дойче Авсвандерер, Штутгарт. Це збірка неперіодично, але часто видаваних популярних брошур і книжок про еміграцію та для еміграції.

Може дехто скаже, що німецька еміграція відбувалася в зовсім інших умовах і обставинах та що без підтримки міжнародної установи, як це ми можемо очікувати.

Однаково ж, хто займається студіями питань, зв'язаних нерозривно, життєво з переселенною еміграцією, наглядно побачить, що й тут при поверховній організації наслідки були страшні.

Щоби не бути голословним, покликаюся на звіт висланника росіяни до Південної Америки К. Парчевського, автора книжки - репортажу "В Парагвай і Аргентину, очерки Великої Америки". Книжка видана в Парижі 1928 р.

На сторінках 276-282 автор напроваджує дослівно текст скарги-прохання чи сценної групи селян, українців і москалів, біженців з СРСР, головню з Казахстану і південно-західного Сибіру. Ці біженці пішли, через Персію і Афганістан, втекли до Індії, а звідси при допомозі англійського уряду і "Нансенівського Комітету" перевезено їх і поселено в Бразилії.

К. Парчевський їхав з Європи до Ріо де Жанейро з групою таких біженців-переселенців, яку то групу перевозив "Нансенівський Комітет", отже-міжнародна допомогова організація.

Через декілька місяців були в руках Парчевського не тільки письма від окремих переселенців та інших очевидців, але й скарг тих переселенців, переслана до "Нансенівського Комітету". Тут подаю переклад частини розділу "Бразилія, судьба русских крестьян", стор 276:

"Найчорніші мої передбачування відносно моїх нещасних товаришів подорожі на пароплаві "Флорида", російських селян-біженців із Росії, на нещастя сповнилися. Якщо сторонники переселення рільників до південно-американських держав твердять, що для

правильного поставлення такого діла є конечна "селекція і організація" то в цьому випадку це було. До бразилійських лісів спрямовувано дійсних рільників з родинами, при звичаєних до важкої праці на рілі, до перейшли гірку долю переслідування на батьківщині, до утікли через гори Памір - це рекордний перехід у найтяжчих умовах. Була й організація, яку переопрацювала сама Англійська Компанія, що займалася колонізацією Північної Парани в Бразилії, на кінець поміч "Нансенівського Офіса", що платив кошта переїзду селян з Індії до Бразилії. Комітет мав відповідну умову з колонізаційною компанією.

Вияшилося, що в бразилійських умовах не помогла ні селекція ні організація. Остання навіть показала небезпечною, бо паспорти селян зберігає дирекція англійської компанії, що відмовляється видавати їх тим, хто зацікавився з обставинами, побажав покинути землю і найнятися на якусь іншу працю в Сан-Павльо.

Все таки - щиро мені один зі селян з Бразилії - ми люди досвідчені. Із Советів утікли ми без паспортів через гори і ріки. Втечу з бразилійського лісу - хай шукають. А оставляти своїх дітей на життя в глухому пралісі без школи, без книжки, неначе яких лісових звірів, я не можу. Не для того я ніс їх на плечах через Памір.

Іх письма - щиро Парчевський - надійшли через декілька місяців після моєї подорожі. Селяни прохали мене присилати їм старі газети і шкільні книжки для дітей та скаргилися, що компанія не виконує точок умови і що вони, не тільки до не дістали, договором їм забезпечених смирної, курей, кіз і т.д. та договором призначених хат і управної рілі. Помістили їх в готелях, за що назначили оплату готівкою та послали їх у ліс рубати тропічні дерева, будувати дороги."

І. В-ий

КОЗАКИ над ЕБРОМ

"Вісті" з Бруксели ч. 14 з 15 квітня ц.р. помістили довшу статтю про концентраційний табір в Міранда над Ебром в Еспанії. В цьому таборі знаходилися особи різних національностей, що в часі війни нелегально чи без документів опинилися в Еспанії. Частина цієї цікавої статті подаємо на цьому місці.

Ред.

Інтерновані були поділені й жили по національностям. Кожна національна група мала свого представника, зв. "кабо", що репрезентував її та заступав перед таборовими властями. Життя та поведінка були вірним відзеркаленням вдачі та звичаїв народів, до яких належали. Найчисленніша група була французька, що з великою поблажливістю ставилась до всіх інших і до рогувала з водою. Французи цілими днями не тільки, що милися, але ще й чорнили собі лиця вугіллям або чорнилом. Вони влаштували безліч всіляких імпрес, співали собі свою "Марселезу" і вигукували "іп-іп-ура!" та цілком були зайняті собою.

Англійці та американці, голов-но втікачі з німецького полону та парашутисти, перебували в таборі дуже коротко. Вони з видимою вицистою ставились до всіх інших, цілий день, навіть серед найбільшої жары, ходили щягнені, від голови до ніг, з рукавицями включно, і займались тільки спортом. Німецькі дезертири завжди понебудь організували, видавали свою стінну газету, ходили, високо піднімаючи ноги, і, бодай раз у день, між собою билися. Але їх барак був найчистіший. В таборі найкраще поводилось полякам, бо вони діставали від свого Червоного Хреста найбільшу допомогу, постійно намагались звертати на себе увагу та завжди усім понебудь дораджували. Були теж рускі, але цих ніхто ніколи не бачив, бо завжди лежали до безпам'яті п'яні. Жити, як звичайно, займались торгівлею і спекуляціями. Купували в місцевій кантині,

перепродували і давали на борг, але пізніше з інтернованого отсанню дряну сорочку стягали. Це саме китайці та всякі підценно-американські заблуканці.

Українців зразу було тільки двох, що вивчили повзбучно всі мови та коли, де й як могли, доклямували про 45 мільонів.

Під ідеологічним оглядом найсильнішу групу творили комуністи, бо вони, голов-но явди, та німецькі дезертири, не зголошувались до ніяких армій. В таборі вони перебували найдовше, позанимали всі пости внутрішньої адміністрації, створили собі своєрідну "советську республіку" і zatrudнювались переважно усіх, хто тільки показався в таборі. Інтернаціонал не вмощав.

Одного дня, на початку 1944 р. в табір привели трьох руських і здорових, мов молоді дуби, хлопців. Завели в бюро та почали допит: хто: Іван, Петро, Дмитро. Місце народження: Чернігів, Харків і станція А. біля Краснодари на Кубані і т.д. Все підходило благополучно, тільки на питання, яка національність, вони на-самперед подивились на себе і тоді одногласно відповіли, що "спортова". Нічого не помогли усі заповнення, що зараз їм нічого боя-тись, що "... національність у них "спортова" і більш не питаї. Діло в тому, що досі вони під тим оглядом мали сумний досвід. Завжди подавали таку національність, що, по їхньому, в даній обстановці, найбільше підходила і завжди зле потрапляли і завжди їх били. У висліді прийшли вони

до переконання, що тільки "спортова" національність у жодній обстановці не може їм пошкодити. Але...

Зачалося того самого вечора. Французи, до четвертого дня мали виїздити в Африку, повідривали останні залишки полонаних дверей і вікон у своєму бараку, розклали на майдані велику ватру, відспівали "Марселезу" і гугорили собі. Нагло виступило трьох нових, один з гітарою в руці, другий зі збанком з вином і підспівуючи "Дам лиха за каблукам" пішли собі козака по вулицям. Загальне одупелення таким небувалим видовищем досягнуло свого вершка, як один з нових підступив до інтернованого, ніс якого видався йому підозрілим і зі словами: "Ти навіть продав Україну?" розбив йому на голові чужу гітару. Шапки полетіли в гору і водами Ебра вперше сколихнуло: "Україна іп-іп-ура!" Тимчасом другий виголосив на чистій і нікому незрозумілій українській мові мени-більп таку "промову: Ми українські козаки нікому не підчиняємось, у напій станиці не було ні одного кацана і ні одного єврея. Во ми хлопці і тільки так.

Через місяць обстановка в таборі цілком змінилася. Зникла "советська республіка". Внутрішнім порядком було заборонено співати інтернаціонал, а дозволено тільки "Розпрягайте хлопці коні" або "Дівчино Марусю" і хто був іншої думки, той лежав у лікарні.

oo

У боротьбі з диверсією і агентами чужої розвідки

Промова міністра безпеки Польщі, виголошена на X. сесії Краєвої Народної Ради, Радкевича. На підставі польського підсудника "Жице Варшави" ч. 118 з 28. квітня 1946.

-o-

Нав'язуючи до закидів, що зроблено в першій дні нарад, що, мовляв, громадянин не має заповненого спокою та безпеки, міністер Радкевич предкладає Краєвій Народній Раді деякі дані, що ілюструють працю Служби Безпеки.

25 000 шпигунів і диверсантів.

Гітлерівська окупація залишила в краю осад в постатті розвідно-диверсійної сітки німецьких шпигунських організацій. Та сітка почала реактивізувати на службі гітлерівських підплатних організацій або на службі чужих розвідок. Служба Безпеки виявила та унепкідливила 276 співпрацівників німецької розвідки. Заарештовано та унепкідливлено 2 378 працівників гестапо, понад 6 000 членів СС, СА, НСДАП і 16 543 конфідентів гестапо. Вчорашній гестапівець, то не тільки проступник, обтяжений найстрашнішими злочинами з минулої, але й сьогоднішній ворог, активіст ділань реакції. М.ін. арештовано одного агента німецької контррозвідки, що був одночасно співпрацівником гестапо, одним з заступників шефа розвідки АК /армія країва, польська підпільна організація - ред./ на край, співробітником НСЗ /народове сіли зброї - ред./ і розвідки одної з великодержав.

З відплатних гітлерівських намагань виростають німецькі організації, що діляють сьогодні нелегально на теренах Польщі, а особливо на західних землях. Міністерство Безпеки має в своїй картотеці евіденцію аж 12 таких організацій. Боротьба з вогнищами диверсії та пропаганди гітлерівської ведеться без перерви.

Підпілья реакції

Міністер Радкевич переходить до обговорення питання, що його не спосіб порушувати без почуття гніву й обурення, питання реакційного підпілья.

Посол Баньчик - говорить міністер Радкевич - запровів зріст акції диверсійних банд, інсинууючи одночасно, що це буде результат невластивої праці органів безпеки і невластивої політики Уряду Народної Єдності. В нацих очах, говорить далі міністер, пи-

тання підпілля представляється зовсім інакше. В часі, коли нарід з найбільшим зусиллям дивгає край з руїн, коли — здавалось би — всі поляки повинні стати в одній лаві будівничих великості і могутності Республіки, є люди, що називають себе поляками, які зі злочинною впертістю стараються перешкодити відродженні народу.

Ряд судових процесів уявлив укривану реакцією правду про протинародний, протидержавний характер того підпілля, що ділає з припорушення та в користь агентів чужої розвідки.

Гнів і обурення будить факт, що знайшлися в польським народі люди, що стали знаряддям в боротьбі наших ворогів з польським народом.

6 952 замордованих

Служба Безпеки ступає по шляху оборони народньої демократії, уможливлення народові перепровадження суспільної перебудови і заповнення країни можливістю перепровадження виборів в атмосфері свободній від террору диверсійних банд. До 1. квітня б. р. зліквідовано 191 диверсійних банд, відібрано таку скількісь зброї: 16 мінометів, 16 протипанцирних рушниць, 114 тяжких машинних крісів, 816 ручних машинних крісів, 3 514 автоматів, крісів 7 742, 3 107 револьверів, 4 197 гранатів, 3 804 мін і амуніції 3 237 325 штук.

Такої скількості зброї не знаходиться випадково, стверджує міністер Радкевіч. Утоє мусів її доставити, перевезти, скинути з літаків. З тої зброї вбили бандити 5 309 цивільних осіб, переважно хлопів і ранили 1 167 осіб. Є це посторонні жертви. Крім цього бандити замордували 149 державних урядників, 209 членів політичних партій, 303 солдатів і старшин польського війська, 558 міліціантів, 423 урядників Служби Безпеки. Загалом вимучило з рук бандитів 6 952 поляків — демократів.

З цієї оце трибуни — за-

являє бесідник — роблю відповідальними за смерть, заподіяну полякам бандитами НСЗ і ВіН — зарівно круги рідної реакції, як і закордонної реакції, що підпірає наше реакційне підпілля. Досягненням органів безпеки є то, що за ціну пролитої крові ми здобули можливість будувати польську демократію.

Здемасковані й арештовані

Укриваючися безпечно закордон реакційні диспозиційні осередки творять на терені Польщі штаби підпілля організацій ВіН, НСЗ, УПА.

Тільки впродовж останнього часу органи безпеки заарештували Головний Заряд організації ВіН у проводі з Ржоніккім /псевдо-Презес/ і Санойцу /псевдо-Ніс/ праз з цілим апаратом лучби з закордонном та ісмичною технікою. На наказ закордону утворено новий штаб з новим головним командантом Шурек-Шерським /псевдо-Слад-Бор/ та Ркбіцкім /псевдо-Мацей/ і Бенедиктом Музиною у проводі. І цей штаб зліквідовано.

Зліквідовано також штаб варшавської округи з Бажаєм Вл. у проводі, штаб люблінської округи з М. Голембійовським /псевдо-Стер/ у проводі, штаб краківської округи з Куцінським /псевдо-Каліна/ у проводі, штаб познанської округи з досвідченим організатором диверсійних банд Ганьчою у проводі. Переведено також в інших округах арештування.

Рівнобіжно перепроваджено ліквідацію НСЗ. Арештовано Головну Команду НСЗ у проводі з Абакановичом П., Мюдинським, Побохом М., Остроменіккім і Свіном у проводі. Була то ОНР-івська відміна НСЗ. Крім цього арештовано також головну команду НСЗ, що є збройною організацією нелегального Народнього Стронництва /партії/. В часі тих арештовань унешкідливлено славного шефа Поготівля Акції Спеціальної, званого зі своїх злочинів на Люблинщині, в білостоцьким, рясівським і лодзьким — Моравец Ян. Арештовано також шефа організаційного відділу головної команди НСЗ — Ропковського, шефа розвідки — Заводзінського, шефа пропаганди — Голька і багато інших.

В союзі з бандерівцями

Міністр Радковіч вказує далі на те, що реакційні банди, що радо пермують народним фразесом, входять в порозуміння зі зненавидженими польським народом бандерівцями. Хто з поляків — кличо бесідник — не прокляв в своїм серці бандерівців, які сьогодні носять назву української повстанчої армії /УПА/. Панове з ВІН і НСЗ знайшли одначе спосіб порозумітися з ними. В архіві Окружної Команди ВІН в Любліні знайдено документ, виставлений командою УПА, в яким бандерівці домагаються від ВІН замордовання польського хлопця Осевича за те, що той вказав органам безпеки українця Жигулу. Своє жадання команда УПА вистосува на підставі угоди, заключеної з ВІН.

Бесідник наводить в цілості лист команданта операційного відділу УПА "Крига" до "Пана Команданта терену Халм-Володава-Біла Підляска", в яким то останній повідомляє, "що збройні відділи Української Повстанчої Армії розпочали діяльність" і пропонує на в'язання безпосереднього контакту. До порозуміння дійшло і представник ВІН і УПА виміняли зі собою письма, в яких представник ВІН "признає" права українців до самооборони, а представник УПА закомунікував про це, що переказав своєму командуванню готовість до "загальніших і дефінітивних розмов з політичними представниками УПА". Ці докази свідчать про лучбу ВІН і УПА.

/далі буде/

oo

Д О В К Р У Г И

с п р а в б і ж е н ц і в

Сидні Грусон, кореспондент "Нью-Йорк Таймсу" при Головнім Квартірі американської окупаційної армії в Німеччині в Франкфурті над Меном, пише в цьому дновнику, що Американське Воєнне Правління взялося "облегшити ООН справу скитальців у Німеччині". Отже мають

звернати допомогу УНРРА тим особам, що живуть у таборах на кошт УНРРА, а є запідозрені, що співпрацювали з нацистами і фашистами.

Та чистка буде тривати три місяці, а переводиться від кількох тижнів. Кажуть, що тим робом позбудуться 30 000 осіб. Провіряється кожна особу, як вона дісталась до Німеччини і чому. Ті, що помагали нацистам, втратять допомогу і будуть мусіти шукати засобів до життя між німцями. Усіх воєнних злочинців і тих, що поповнили злочини з карного закона, на жадання їх держави видається. Кажуть, що число їх буде невелике.

Грусон каже, що з тих, що не є підозрені, нікого силою до свого краю не відоплють, але будуть наставати, щоб як найбільше людей таки вертали. З кінцем 1946 р. остануть уже тільки ті, що їх не будуть завертати. Ними будуть головно люди з балтійських країв і Польщі.

Советські агенти пильно працюють в американській зоні, випукуючи скитальців у таборах і по приватних домах, а навіть "і в корчах", як сказав один американський старшина. Це є 5 000 осіб, що мають бути відставлені до Советів на основі советської листи зі січня ц.р.

Грусон пише, що як Совети зажадають видачі особи, як воєнного злочинця, чи як злочинця із карного закону, то такого видають їм, без огляду на протести цієї особи. Совети мусять доказати, що ця особа є советським громадянином. Якщо йде про українців, що подають себе за польських громадян, то американці не видають їх Советам.

З цієї статті неясно, як рішається kwestія громадянства і злочинності, собто який суд і яка комісія рішає ці справи та на основі яких критерій, а далі, які правні середники прислугують скитальцеві в його обороні.

З численних донесень про скандальні події в деяких таборах під американською окупацією виходило би, що рішає воля чи самоволя, примха чи упередження а то й советобільство даного команданта табору чи агента УНРРА, як то бу-

до з тими американськими коман-
дантами, що плінно говорили по
російськи /очевидно: вони з Ро-
сії родом і далі в душі Росії
віддані/, з Чхом Томашеком або
з тим американським офіцером,
по кривчав до українців, затагну-
тих німцями на роботу по росій-
ськи "нету некакой України!..
Оці квестії треба б в'яснити.

/За "Америка" ч. 27.3

14.3.1946 р./

Міжнародний Червоний Хрест
рішив на місці знаних по світо-
вій війні нансенівських паспор-
тів видати нові документи, що
мають правне положення соток
тисяч бездержавних європейців
управильнити.

На сімох мовах виписаний
і маючи число 10 100 творить
цей документ ізза пекучої по-
треби певне узаконнення. Більша
частина біженців і вигнанців
належить до тих країн, що під
час війни найперше були підчи-
нені політичним змінам, переду-
сім Балкан і Балтійські держа-
ви - і вони не мають ніяких
важних документів. Утрата офі-
ціальних документів є зроблена
по крім цього через знищення
багатьох державних архівів в
наслідок повітряних налетів.

Документ Червоного Хрес-
та має колишнім воєнно полоне-
ним, інтернованим, цивільним бі-
женцям та переселеним особам
влегшити їхню подорож додому.
Однак Міжнародний Червоний
Хрест підкреслює, що документ не
представляє легітимацийного па-
перу і по він за жодного з вла-
стителів його не відповідає.

Документ 10 100 є це зло-
жене письмо з титулом Червоного
Хреста та степлем виставляючої
станції.

Одні сторінки цього доку-
менту мають подробиці, як персе-
налія власника, його місце осід-
ку в якомусь таборі чи в'язниці
та його передбачуване місце при-
значення. Окреме видання з чис-
лом 10 101 буде видано для осіб
що мають претенсії для громадян-
ства балканських держав.

Далі незабаром буде вида-

ний новий документ для біженців,
що не бажать повертатися додо-
му.

Знаний нансенівський паспорт
був видаваний для бездержавних
біженців, внаслідок, коли Міжна-
родний Червоний Хрест вислав до
Союзу Народів меморандум, в якому
була подібна пропозиція.

Нансенівський паспорт був
вслідом довгих перетрактаций і
перший, пущений в обіг, міжнарод-
ний документ. Від цього часу всі
біженці мають користі цього пре-
цеденсу в міжнароднім праві.

/ДП-Експрес ч. 13 з 13.4.1946/

В Мюнхені отворено Французь-
ке Представництво, що знаходиться
при Кувілієштр. 24. Керманічем цього
представництва є давний французь-
генеральний консуль в Мюнхені.

Як повідомляє Головна Кватирка
американських збройних сил в Євро-
пі, від 1. червня буде знизена нор-
ма харчевих приділів для депорто-
ваних осіб, що живуть у таборах. Нор-
ма має бути знизена на 300 калорій
денно.

Дня 27.5.ч.р. відіхало з укра-
їнської частини нашого табору 3
особи до Мюнхену, звідки мають від-
їхати збірним транспортом до ЗПА.
Цього самого дня з російської ча-
стини нашого табору відіхало 23
особи. Наступних днів відіхало не
декілька осіб з нашого табору.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

З життя табору:

Дня 26.5.ч.р. народня школа в Фюс-
сені обходила Св'ято Матері. Якщо
брати під увагу, що ціле св'ято бу-
ло підготовлене виключно невсипу-
цій праці, заходами і енергією дирек-
тора місцевої народної школи, п. Ни-
поті, та виключно силами школи, то
треба признати, що народня школа ви-
в'язалася надсподівано.

Св'ято розпочато коротким
вступом директора школи та змістов-
ним рефератом п. др. Ясінчук. Дитячий
хор /на два голоси/ під орудою п.

